

«ΑΣΤΕΡΙΣΜΟΣ» ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ

Δημήτρης Κ. Μπάκας

*Η αλήθεια είναι μία από βασικότερες **αυταξίες**, χωρίς την οποία δεν είναι εφικτή ούτε και αυτή η πρώτιστη αξία, η **ζωή μας**. Χωρίς την αλήθεια ο άνθρωπος είναι μετέωρος. Είναι χωρίς στήριγμα μέσα σε ένα πολυδιάστατο χάος. Δεν μπορεί να βρει κατεύθυνση, ούτε να προσδιορίσει οποιοδήποτε μέγεθος ή τη θέση του μέσα σε ένα άγνωστο και φοβερό περιβάλλον.*

*Το ένστικτο της επιβίωσής του, από τα πρώτα βήματά του στη Γη, εξαναγκάζει τον άνθρωπο να παίρνει όλα τα **μέτρα για την ασφάλειά του**. Ο εγκέφαλός του επιζητεί πληροφορίες για έγκαιρη αντίδραση. Οι πέντε βασικές αισθήσεις ακριβώς αποτελούν τα βασικά όργανα συλλογής πληροφοριών για το εγγύς, βασικά, περιβάλλον και είναι ο πρωτογενής εξοπλισμός **αυτοπροστασίας του**.*

*Σταδιακά, με την ανάπτυξη του νου επαυξάνονται και οι δυνατότητες εντοπισμού της πραγματικότητας, της αλήθειας, καθόσον αναπτύσσονται και άλλες εγγενείς του εγκέφαλου ιδιότητες, όπως η **κρίση, η σκέψη, η λογική, η φαντασία** κλπ. Βελτιώθηκαν, επίσης σε ασύλληπτο βαθμό οι δυνατότητες των αισθητηρίων οργάνων. Τα ηλεκτρονικά τηλεσκόπια και μικροσκόπια έχουν πολλαπλασιάσει εκατομμύρια φορές τις δυνατότητές του. Έτσι ο άνθρωπος ανακάλυψε τεράστιους μικρόκοσμους και μεγάλοκοσμους, που καμιά φαντασία ανθρώπινη ήταν δυνατόν να συλλάβει!*

Βέβαια για να φθάσει σε αυτό το επίπεδο δυνατοτήτων απαιτήθηκαν χιλιάδες χρόνια και μυριάδες εσφαλμένες προσπάθειες του ανθρώπου για να ερμηνεύσει σε κάποιο βαθμό το χάος, που τον περιβάλλει. Αρχικά κατέφυγε σε «ειδικούς» που εξηγούσαν την πραγματικότητα. Άλλοτε τους είπε μάγους, που είχαν και τη δύναμη ακόμη να επηρεάσουν την πραγματικότητα.

*Τελικά, στην περίοδο του πρώτου ουσιαστικού ανθρώπινου διαφωτισμού της ανθρωπότητας στην Αρχαία Ελλάδα, όταν άνοιξαν τα «πνευματικά» **μάτια του ανθρώπου**, αποκαλύφθηκε η τεράστια αξία της νοητικής σκέψης του ανθρώπου, ο **Λόγος**, ο οποίος έμελλε να διασκορπίσει τα σκότη της αμάθειας και δεισιδαιμονίας. Ο Λόγος, ίσως, η σπουδαιότερη λέξη όλων των γλωσσών, **έδωσε και δίνει νόημα στα αδιανόητα**. Είναι το σπουδαιότερο «πνευματικό όπλο» του ανθρώπου για το καλό του, αλλά δυστυχώς, αν τύχει ανορθολογικής χρήσης, τότε μπορεί να τον οδηγήσει και στην καταστροφή του ακόμη. Έχει λάβει δεκάδες σημασίες, όπως λογική, ομιλία, αιτία, δικαιολογία, σχέση, αναλογία κλπ. Την εποχή του Διαφωτισμού της Δύσεως «θεοποιήθηκε»!*

*Με την ορθή χρησιμοποίηση του ως **Ορθός Λόγος, συνιστά τον πιο έμπιστο εξοπλισμό για την ανεύρεση της αλήθειας**. Με βάση τον ορθό λόγο αναπτύχθηκαν η **φιλοσοφία, οι επιστήμες, τέχνες, οι ανθρώπινες σχέσεις** που συνιστούν την **ηθική τάξη**. Αναζητήθηκαν άγνωστα φαινόμενα και ερμηνεύθηκαν τέρατα και σημεία. Εξερευνήθηκαν ο μακρόκοσμος και ο μικρόκοσμος. Αλλά και τα άγνωστα ψυχολογικά προβλήματα, όπως και ο **κόσμος των συναισθημάτων έλαβε την σπουδαιότητα που έχει για την συγκρότηση του ανθρώπινου είναι**.*

Δυστυχώς, κάθε φορά που εξιχνιάζεται ένα άγνωστο θέμα, αναφύονται πολύ περισσότερα. Και έτσι οδηγούμαστε στην πολυπλοκότητα και εξειδίκευση με παρεπόμενες δυσχέρειες. Οι ορθές επιλογές είναι περισσότερες της μιας και η εξειδίκευση απαιτεί την ανάγκη τομέων επικάλυψης, ώστε να είναι δυνατή η επικοινωνία και ο συντονισμός.

*Αν λάβουμε μάλιστα υπόψη ότι οποιαδήποτε έκφραση δεν μπορεί να συμπεριλάβει το όλο του θέματος, σημαίνει ότι κάποιο μέρος της «αλήθειας», ίσως το μεγαλύτερο, απομένει από έξω. Εύκολα μπορεί η κάθε άποψη ως **ορθολογική**, αλλά και να αναγνωστεί ως **ανορθολογική**. Ο ανορθολογισμός, ως εκλογίκευση, έρχεται τόσο κοντά με τον ορθολογισμό και είναι αδύνατο να διακριθούν με σαφήνεια. Αν λάβουμε μάλιστα υπόψη και το σοβαρότατο παράγοντα της **προαίρεσης**, που στηρίζεται στις προτιμήσεις μας σύμφωνες με τον εσωτερικό κώδικα και με τα ατομικά μας συμφέροντα, τότε η πραγματικότητα καθίσταται **κατά κανόνα στρεβλή**.*

*Πρέπει να σημειωθεί ότι σήμερα η επιστήμη δέχεται πλήρως την **αμφισβήτηση**. Αυτό **συνιστά την εξαιρετική ομορφιά της, που της δίνει το παμμέγιστο μεγαλείο και την εκπληκτική πειστικότητά της των συμπεράσματά της!** Συνήθως οι ειδικοί δεν ομιλούν για **οριστικές αλήθειες**, αλλά για **υποψίες και επιβεβαιώσεις**. Μόνον οι **ημιμαθείς με την αδυναμία τους να συλλάβουν το όλο διατείνονται ότι κατέχουν την όλη αλήθεια**. Στην πραγματικότητα το μόνο που μπορεί να κατέχει ο καθένας μας είναι κάποια αληθινά στοιχεία, που είναι **μέρος της αλήθειας!** **Η μοναδική και μόνιμη αλήθεια, η οποία είναι ανάδυση από την αλληλεπίδραση όλων των παραγόντων παραμένει άγνωστη**. Πρόσφατο από παράδειγμα η επιδημία του κορωνοϊού!*

Αναπτύχθηκαν πολλές φιλοσοφικές Σχολές, οι οποίες με τη χρήση του λόγου προσπάθησαν να προσεγγίσουν τα φαινόμενα και να φθάσουν στο πραγματικό. Οι απόψεις κυμαίνονται από τις απόλυτα **ιδεαλιστικές** μέχρι τις απόλυτα **εμπειρικές**. Άλλοι είχαν την απόλυτη πεποίθηση ότι η αλήθεια προσεγγίζεται μόνο νοητά και η απόλυτη αλήθεια ανήκει στο **Θείο**, το οποίο ελάχιστοι και σε ειδική κατάσταση έλλαμψης μπόρεσαν σε ολίγες στιγμές της ζωής τους να προσεγγίσουν.

Από την άλλη μεριά οι αντίθετοι πιστεύουν ότι πραγματικό είναι μόνο εκείνο, που **συλλαμβάνουν οι αισθήσεις** μας και μόνον! **Αποδεικνύεται, όμως, ότι καθένας μας βλέπει μόνο ένα μέρος της όλης αλήθειας. Το όλο δεν είναι δυνατόν να γίνει σε απόλυτο βαθμό αντιληπτό, ούτε και από όλους τους ανθρώπους μαζί.** Οι μέχρι τώρα γνώσεις του ανθρώπου είναι, μάλλον, ένα μικρό μόνον μέρος της όλης πραγματικότητας, παρά την μέχρι τώρα εντύπωση που έχουμε!

Το παράδοξο είναι ότι ο άνθρωπος δημιουργήμα αυτής της πραγματικότητας και με περασμένες δυνάμεις αγωνίζεται να ανακαλύψει την άπειρη προέλευσή του. Έζησε με τις περιορισμένες γνώσεις χιλιάδες χρόνια τώρα, ανέπτυξε με τις δημιουργικές του ικανότητες πολιτισμό, τεχνολογική ανάπτυξη, που πολλαπλασίασε σε αφάνταστο βαθμό τις δυνατότητές του και κινείται μέσα στα αιώνια ερωτηματικά του αναζητώντας **νοήματα, αξίες, συγκινήσεις, επιτυχίες, ενδιαφέροντα, ερμηνείες και προορισμούς, τεολογίες...**

Γεμάτος **ενθουσιασμό** (ένθεος=εν+ θεός), με τη δραματική πορεία του ο άνθρωπος πορεύεται προς το άγνωστο μαχόμενος συνεχώς, άλλοτε ευτυχιμένος, αλλά τις πιο πολλές πληγωμένος αναζητεί με δέος την ισορροπία του μεταξύ του θνητού του **είναι** και ποθητής **αθανασίας** που μόνον στο συμμετοχικό του μερτικό με όλη την ανθρωπότητα μπορεί να έχει κάποια ελπίδα.

Παρά τις όποιες, όμως δυσχέρειες, πρέπει να δεχθούμε **ότι η εφαρμογή του Ορθού Λόγου παραμένει ο πρώτιστος και ο ασφαλέστατος οδηγός προς την αλήθεια.** Τα πάντα στηρίζονται στο Λόγο: Φυσικές επιστήμες, ανθρωπιστικές, ανθρωπολογικές, βιολογικές, ιατρικές και ένας ατέλειωτος αριθμός νέων και νεότερων επιστημών. **Εξάλλου ακόμη και ο Λόγος του Θεού ενανθρωπίστηκε σύμφωνα με τη Θρησκεία μας.**

Να γιατί ονομάσαμε «αστερισμό» της αλήθειας! Δεν είναι ένα φωτεινό άστρο. Αλλά, θα λέγαμε μια πλειάδα αστερισμών, οπότε κανονικά θα πρέπει να μιλάμε για ένα σύστημα αστερισμών και γιατί όχι για γαλαξία. Το **κεντρικό, όμως, φωτεινό άστρο είναι πάντοτε ο Λόγος.**

Ο Λόγος μάς προσανατολίζει ασφαλέστερα προς τον «χρυσό λόγο» (χρυσή τομή)! Δεν πρέπει, όμως, να παραβλέπουμε ποτέ και τα λοιπά ανθρώπινα ενεργήματα, τα οποία και αυτά συμβάλλουν στην προσέγγιση της αλήθειας. (συνέχεια στο επόμενο)

Δημήτρης Μπάκας
28 Ιαν. 2022